

**නාත්තන්ඩිය ප්‍රාදේශීය සභාවේ
පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කය**

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශණය ඉදිරිපත් කිරීම

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, 2016 මාර්තු 30 දින ද, ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2015 මැයි 24 දින ද, විගණනයට ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර, සමාලෝචිත වර්ෂයේ විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව 2016 ජූනි 30 දින සභාවේ ලේකම්වරයාට යවා ඇත.

1.2 තත්වගණනයකළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.3 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට නාත්තන්ඩිය ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.3.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත කරුණු නිරීක්ෂණය කරණු ලැබේ.

- (අ) 2015 වර්ෂයේ අවසන් තොගය ගණනය කිරීමේදී ඖෂධ තොගය හා කොම්පෝස්ට් පොහොර තොගය පිළිවෙලින් රු.301,187 ක් හා රු.12,500ක් අඩුවෙන් ගිණුම්වල පෙන්වා තිබුණි.
- (ආ) 2015 වර්ෂයට අදාළව රු.4,440,000 ක් වූ ස්ථාවර වත්කම් වර්ෂය තුළ ප්‍රාග්ධනිත කර නොතිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී බඳු කුලී ආදායම් රු.13,496 ක් වැඩියෙන් ගිණුම් ගතකර තිබුණි.

1.3.2 අනුවිත හෙළිදරව් කිරීම්

මූල්‍ය ප්‍රකාශණවල ජංගම වත්කම් හා ජංගම බැරකම් ලෙස දැක්විය යුතු වන්නේ ඉදිරි මුදල් වර්ෂය තුළ උපලබ්ධි වීමට හෝ ගෙවීමට යටත් ගණුදෙනු විය යුතු අතර, ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් ඉදිරි වර්ෂය තුළ අයකර ගැනීමට හෝ ගෙවා දැමීමට කිසිදු වැඩ පිළිවෙලක් නොමැති රු.65,928,207 ක ණයගැති ශේෂ 14 ක් හා රු.8,949,918 ක ණයහිමි ශේෂයක් ජංගම වත්කම් හා ජංගම බැරකම් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශණවල දක්වා තිබුණි.

1.3.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

තැන්පත් ගිණුමට අදාළව පොදු ලෙජරය හා විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශණවල වූ ශේෂ අතර, රු. 131,074 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

1.3.4 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) 2000 වර්ෂයේ සිට 2004 සැප්තැම්බර් 30 දින දක්වා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ වෙන්නප්පුව විදුලි ඉංජිනේරුයෙන් ලැබිය යුතු වීථි ආලෝක ප්‍රතිපූර්ණ මුදල වූ රු.1,167,000 ක් 2015 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා අයකරගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) පළාත් පාලන ආයතන මහා සංගමය විසින් 1999 වර්ෂයේ දී සභාවෙන් ලබාගෙන තිබූ රු.100,000ක මුදල ආපසු අයකර ගැනීමට ක්‍රියාකර නොතිබූ අතර, 2007 වර්ෂයේ සිට ලැබිය යුතු පොලී මුදල් ගණනය කිරීම ද අත්හැර දමා තිබුණි.
- (ඇ) රජයේ විවිධ ආයතනවලින් ලැබිය යුතු ප්‍රාග්ධන ආධාර රු.6,967,210 ක් තුළ 2002 වර්ෂයේ සිට 2008 වර්ෂය දක්වා ලැබිය යුතු රු.1,029,535 ක මුදල ලබා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

1.3.5 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොමැති වීම

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇති රු. 180,955,305 ක් වටිනා ගිණුම් විෂයයන් 03 ක් සම්බන්ධව ශේෂ සනාථ කිරීම්, විස්තරාත්මක උපලේඛණ යනාදී සාක්ෂි නොමැති වීම නිසා විගණනයේ දී සතුටුදායක ලෙස සන් නිරීක්ෂණය කිරීමට නොහැකි විය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්ට අනුව, 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.44,466,145 ක්වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.57,251,512 ක් විය. සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂය තුළ පිළිවෙලින් රු.47,240,310ක් හා රු.42,730,279 ක් වූ මූලධන ආධාර හා රු.113,829,968 ක් හා රු.91,017,022 ක් වූ මූලධන වියදම් ගණන් ගැනීමෙන් පසු එකී උනතාවය හා අතිරික්තය පිළිවෙලින් රු.22,093,514 ක් හා රු.8,964,769 ක් වූයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු.31,058,283 ක අඩුවීමක් දක්නට ලැබුණි.

2.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සභාවේ මුළු මෙහෙයුම් අයභාරය රුපියල් මිලියන 213 ක් වූ අතර, එය ඉකුත් වර්ෂයේ මුළු මෙහෙයුම් අයභාරය රු.මි. 202 හා සසඳන විට රුපියල් මිලියන 11 ක වැඩිවීමක් වූවත්, ඒ තුළ වැටුප් ප්‍රතිපූර්ණය සඳහා ලැබුණු මුදලේ වැඩිවී තිබෙන මිලියන 13.7 ක මුදලද ඇතුළත්ව තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පුනරාවර්තන වියදම රුපියල් මිලියන 168 ක් වූ අතර, එය ඉකුත් වර්ෂයේ වියදම වූ රුපියල් මිලියන 145 හා සැසඳීමේදී රුපියල් මිලියන 23 ක වැඩිවීමකි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධන ආදායම රුපියල් මිලියන 47 ක් වූ අතර, එය ඉකුත් වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධන ආදායම වූ රුපියල් මිලියන 42 හා සැසඳීමේදී රුපියල් මිලියන 05 ක වැඩිවීමකි. සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ප්‍රාග්ධන වියදම රුපියල් මිලියන 114ක්වූ අතර, එය ඉකුත් වර්ෂයට වඩා වැඩිවී තිබුණේ රුපියල් මිලියන 23කිනි.

(ඇ) ඉහත තත්ත්වයන් හේතු කොටගෙන සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වන උනන්දුවය රුපියල් මිලියන 22 ක් වී ඇති අතර, එය ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය වූ රුපියල් මිලියන 8.9 හා සැසඳීමේදී රුපියල් මිලියන 31 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි අඩුවීමක් බව නිරීක්ෂණය විය.

2.3 ආදායම් පරිපාලනය

2.3.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, තර්ජන ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව ඉදිරිපත් කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, තර්ජන ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

ආදායම් විෂයය	වර්ෂයට බිල් කිරීම්	බිල්කල ආදායමින් ලැබීම්	වර්ෂයේ මුළු ලැබීම්	සමුච්චිත හිඟය
-----	-----	-----	-----	-----
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
(අ) වරිපනම් හා බදු	17,756	9,295	17,174	24,609
(ආ) බදුකුලී	19,673	19,368	20,204	1,435
(ඇ) බලපත්‍ර ගාස්තු	5,231	5,231	9,246	618
(ඈ) වෙනත් ආදායම්	1,430	999	1,488	484

2.3.2 බිල් කල ආදායමෙන් රැස්කළ ආදායම

සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාලව ඉදිරිපත් කර තිබූ ආදායම් බිල් කිරීම, ආදායම් රැස් කිරීම හා හිඟහිටි ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

ආදායම් ශීර්ෂය	ආදායම් බිල් කිරීම			ආදායම් රැස් කිරීම			හිඟ හිටි ආදායම			
	2015-01-01 දිනට හිඟ හිටි	2015 වර්ෂයේ බිල් කිරීම	එකතුව	හිඟයෙන් රැස් කළ මුදල	බිල් කිරීමෙන් රැස් කළ මුදල	ඉදිරි වර්ෂ සඳහා ලැබූ මුදල	රැස් කල මුදල	හිඟයෙන් ඉතිරි මුදල	බිල්කල ආදායමින් හිඟහිටි	එකතුව
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
වරිපනම් බදු	24,449,185.43	15,725,169.98	40,174,355.41	7,816,369.53	8,536,819.44	1,571,694.83	17,924,883.80	16,632,815.90	7,188,350.54	23,821,166.44
අක්කර බදු	709,611.48	74,483.23	784,094.71	30,722.30	28,462.49	3,000.03	62,184.82	678,889.18	46,020.74	724,909.92
බදු කුලී	1,004,814.68	15,670,213.04	16,675,027.72	178,258.69	15,544,396.14	1,404.80	15,724,059.63	826,555.99	125,816.90	952,372.89
බලපත්‍ර ගාස්තු	4,632,417.19	5,231,421.87	8,751,899.06	4,014,761.53	5,231,421.87	-	9,246,183.40	617,655.66	-	617,655.66
කඩ කුලී	918,937.04	3,663,313.00	4,582,250.04	659,814.65	3,439,512.51	8,872.90	4,108,200.06	259,122.39	223,800.49	482,922.88
වෙනත්	35,294,328.73	72,531,893.24	107,826,221.97	27,618,410.97	63,189,175.65	1,445.78	90,809,032.40	7,675,917.76	9,342,717.59	17,018,635.35
මුද්දර ගාස්තු	125,939,443.23	64,000,121.00	189,939,564.23	79,652,752.00	-	-	79,652,752.00	46,286,691.23	64,000,121.00	110,286,812.23
උසාවි දඩ	29,532,358.00	24,735,691.00	54,268,049.00	29,252,775.00	16,025,705.00	-	45,278,480.00	279,583.00	8,709,986.00	8,989,569.00
එකතුව	222,481,095.78	200,520,366.36	423,001,462.14	149,223,864.67	110,883,553.10	1,586,418.34	262,805,776.11	73,257,231.11	89,636,813.26	162,894,044.37

2.3.3 බදු කුලී

(අ) 2005 වර්ෂයේ සිට 2014 වර්ෂය දක්වා බදුකරුවන් 10 දෙනෙකුගෙන් අයවිය යුතුව තිබූ හිඟ බදුකුලී රු.826,357 ක් අයකර ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ද කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සභාව සතු බදු දේපල 10 ක් බදු දී නොතිබූ අතර ඒවා සඳහා අවම ලංසු වටිනාකම පදනම් කර ගත්තේනම් අහිමි වූ ආදායම රු.785,930 ක් විය.

2.3.4 ව්‍යාපාර බදු

ව්‍යාපාර සඳහා බදු අයකිරීමේ දී බල ප්‍රදේශයේ පවත්නා ව්‍යාපාර හඳුනාගෙන එම ව්‍යාපාරවලින් බිල් කරන ලද ආදායම එක් රැස්කරගත යුතු නමුත්, රැස්කරන ලද ආදායම පමණක් සැලකිල්ලට ගෙන ව්‍යාපාර බදු බිල් කර තිබුණි. ඉකුත් වර්ෂයේ හා ප්‍රචලිත වර්ෂයේ ව්‍යාපාර බදු ලේඛන අනුව ආදායම රැස්කර නොගෙන අතහැරදැමූ ව්‍යාපාර ස්ථාන ගණනාවක් පැවතී බව නිරීක්ෂණය විය.

2.3.5 මුද්දර ගාස්තු

පළාත් සභාව විසින් රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්වරයාගෙන් අයකරගෙන තිබූ මුද්දර ගාස්තුවලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට සභාවට අයවිය යුතුව තිබූ මුද්දර ගාස්තුවල වටිනාකම රු.110,286,812 ක් විය. ඉන් රු.11,534,507 ක මුදලක් 1991 වර්ෂයේ සිට 2006 වර්ෂය සඳහා වන අතර, වසර 05 කට වඩා පැරණි එම ශේෂ උපලබ්ධිවීම පිළිබඳව පිළිගත හැකි සනාථ කිරීමක් හෝ විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණි.

2.3.6 උසාවි දඩ

පළාතේ ප්‍රධාන ලේකම්වරයාගෙන් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයවිය යුතුව තිබූ උසාවි දඩ මුදල් වල වටිනාකම රු.8,989,569 ක් විය. ඉන් රු. 279,583 ක් 2002 වර්ෂයට අදාල උසාවි දඩ මුදල් විය.

2.3.7 විනෝද බදු

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ බල ප්‍රදේශයේ සිනමාශාලා දෙකකින් හිඟ විනෝද බදු මුදල් රු.63,509ක් අයකර ගෙන නොතිබුණි.

2.3.8 ඉඩම් විකිණීම මත බදු

1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 154(1) වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවක සීමාවන් ඇතුළත වූ ඉඩම් විකිණීමෙන් ලත් මුදලින් සියයට 1 ක් අයකර ගතයුතු වුවත් 2015 වර්ෂයේදී වෙන්දේසි කර තිබූ ඉඩම්වල ඇස්තමේන්තු විකුණුම් මුදලින් සියයට 1 ක් පමණක් අයකර ගෙන තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

(අ) සභාවේ සේවය කළ සේවකයින් වෙනුවෙන් රාජ්‍ය සේවක විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදලට දායක මුදල් ගෙවීම වෙනුවට සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට දායක මුදල් ගෙවීමද ඒවා නිසි පරිදි

නොගෙවීම හේතුවෙන් සභාව වෙත පනවා තිබූ අධිභාර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු. 47,728 ක් විය.

- (ආ) 2015 වර්ෂයේදී වත්කම් බදුදීමේදී වත්කම් 21 ක් සඳහා අවම ලංසුවට ඉතාමත් ආසන්න මිලකට එක් පුද්ගලයෙකු පමණක් ලංසු ඉදිරිපත් කර තිබුණු අතර වත්කම් 10 ක් බදුදීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2006 වර්ෂයේ සති පොල බදුදීම සහ වරිපනම් ආදායම් වෙනුවෙන් පිළිවෙලින් පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකුගෙන් ලැබී තිබුණු රු.437,207 ක් හා රු.22,029 ක් වටිනා වෙක්පත් අහරුවී ඇතත් එම මුදල් අයකර ගැනීමට සභාව විසින් කිසිදු පියවරක් ගෙන නොතිබුණි.
- (ඈ) ශ්‍රී ලංකා පළාත් පාලන සේවක මහා සංගමයට ලබාදී තිබුණු රු.100,000 ක ණය මුදල සඳහා 2007 වර්ෂය දක්වා ලැබිය යුතු පොලිය රු.10,835 ක් ලෙස ගණනය කර තිබුණ අතර, 2007 වර්ෂයෙන් පසු ලැබිය යුතු පොලිය ගණනය කර ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

3.2 අධිකාරි බලය නොලත් ගණුදෙනු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ලැබිය යුතු ප්‍රාග්ධන ආධාර රු.3,327,600 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජර්නල් සටහන් අංක 29 මගින් සමුච්චිත අරමුදලට කපා හැර තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ජර්නල් සටහන් අංක 25 මගින් නිලධාරීන් අතැති මුදල් රු.102,929 ක් අනුමැතියකින් තොරව සමුච්චිත අරමුදලට හර කර තිබුණි.
- (ඇ) රු. 269,700 ක් වූ හිඟ ආදායම් පිළිබඳ විස්තර හඳුනා නොගෙන අනුමැතියකින් තොරව සමුච්චිත අරමුදලට කපා හැර තිබුණි.

3.3 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

2002 වර්ෂයේ දී සෝගානකාගාරයක් ඉදිකිරීම සඳහා ඉඩමක් මිලට ගැනීමට පුද්ගලයන් 04 දෙනෙකු වෙත එක් අයෙකුට රු.150,000 බැගින් රු.600,000 ක මුදලක් අත්තිකාරම් වශයෙන් ගෙවා තිබුණ ද, මෙතෙක් එම ඉඩමෙහි අයිතිය ලබාගැනීමට හෝ එම මුදල නැවත අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

3.4 සේවක ණය

රු.11,646,697 ක සේවක ණය ශේෂය තුළ ස්ථාන මාරු ලබා ඇති නිලධාරීන්ගෙන් රු. 608,265 ක්ද සේවයට වාර්තා නොකරන නිලධාරීන්ගෙන් රු. 120,416 ක්ද සේවය අතහැර ගිය නිලධාරීන්ගෙන් රු. 102,564 ක්ද අයකර ගැනීමට විධිමත් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.

3.5 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

සභාව සඳහා අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 159 ක් වූ අතර, 212 ක් සේවයේ යෙදවීම හේතුවෙන් 65 ක සේවක අතිරික්තයක් අනාවරණය විය. ප්‍රාථමික කාණ්ඩය සඳහා අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව 114 ක් වන අතර සිටින සේවක සංඛ්‍යාව 176 කි. මේ අනුව මුළු සේවක අතිරික්තයම ප්‍රාථමික අංශය තුළ දක්නට ලැබුණ අතර, අනෙකුත් සේවාවල පුරප්පාඩු 12 ක් දක්නට ලැබුණි.

4. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 අභ්‍යන්තර විගණනය

ආයතනය තුළ ප්‍රමාණවත් පරිදි අභ්‍යන්තර විගණනයක් සිදුකර නොතිබුණි.

4.2 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

2014 පෙබරවාරි 17 දින හා අංක PFD/RED/01/04/2014/01 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛයේ 04 (අ) සිට (ඊ) දක්වා ඡේද ප්‍රකාරව දිගු කාලීන දැක්මක් සහිතව අදාළ ප්‍රාදේශීය සහා පනතේ සඳහන් අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම ඉලක්ක කර ගත් ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළත් වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කළ යුතු වුවත්, ඊට වෙනස් ආකාරයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කර තිබුණි.

5. පද්ධති හා පාලන

පහත සඳහන් පද්ධති පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කරනු ලැබේ.

- (අ) ගිණුම්කරණය
- (ආ) අයවැය පාලනය
- (ඇ) ආදායම් පරිපාලනය

